

V pořadí již třetí výstava současného výtvarného umění po znovuobjevení Světnice starých zemských desek jako výstavního prostoru potvrzuje názor, že současné výtvarné umění není třeba uzavírat jen do klasických galerií, ale že může existovat ještě s větším důrazem na svoji jedinečnost v prostorách, které vznikly za účelem jiného využití. Toto je i případ výstavy „Evropa - tušení souvislostí“, výstavy, na jejíž realizaci se podílela Správa Pražského hradu a umělci sdružení v Asociaci kulturních výměn.

Projekt této výstavy, koncipovaný jako multimediální reflexe jednotlivých autorů k otázkám hledání identity současné Evropy, si neklade za úkol odpovídat na otázky objevující se na konci "fin de siècle", ale snaží se tyto otázky pokládat, a to ve specifické formě příslušných výtvarných názorů jednotlivých autorů. Ve vztahu k oběma předcházejícím výstavám ve Starých zemských deskách lze hledat či najít paralely, které samozřejmě určuje samotné místo a s tím spojený genius loci daného prostoru, geopolitická situace České republiky a samozřejmě duch doby konce století, kdy otázek je více než odpovědí.

Přední britský sochař Anthony Gormley svým „Evropským polem“ upozornil na unifikanost, ale i existenciální osamělost člověka 20. století. Naproti tomu Gebauerův ironickosarkastický diskurz se více vztahoval k hledání identity v určité pomatenosti našich životů ve vztahu příslušnosti k tomuto státu.

Výstava „Evropa - tušení souvislostí“, prezentující výtvarné názory osmi českých výtvarníků: sochařky Jany Křížové, malířek Zorky Ságlové a Zdeňky Marschalové, sochařů Svatopluka Klimeše a Vratislava Karla Nováka, malířů Pavla Richtra a Richarda Kočího, skláře Pavla Trnky už není názorem jednotlivého autora, ale je společnou realizací několika osobitých filozoficko-výtvarných názorů umělců, kteří v rámci jednotné koncepce byli ochotni přizpůsobit svůj osobní projekt jako součást multimediální instalace speciálně koncipované pro prostory Starého královského paláce Pražského hradu.

Záměrem autorů, kteří projekt připravují více než rok, je vytvoření specifické atmosféry jako určitého příspěvku do diskuse o současné Evropě, a to jak z pohledu či pozice Evropana, tak z pohledu obyvatele státu, který se po delší době snaží integrovat do struktur té části Evropy, kde kontinuita demokracie nebyla v takovém rozsahu jako na území České republiky narušena. Prostory Starého královského paláce k této diskusi samozřejmě vybízejí, neboť po staletí se zde střetávaly různé kultury, a to nejen Evropy, ale celého světa. Ono rozlohou nevelké území Čech a Moravy, ležící v samém srdci Evropy, bylo od úsvitu svých dějin křižovatkou dálkových obchodních cest i kulturních vlivů. Střetávaly se zde a domácí tvorbu ovlivňovaly podněty ze Středomoří a ortodoxního Východu i postupně sílící vliv latinského Západu,

The third exhibition of contemporary art, after the Old Land Rolls Hall was re-discovered as a space suitable for exhibitions, confirms the view that contemporary art need not be shown in classic galleries only. It can exist, with even greater emphasis on its uniqueness, in a space originally designed for other purposes. This is the case of the exhibition entitled, "Europe - Affinities Divined", whose realization will be carried out by Prague Castle Management and the artists of the Association for Cultural Exchanges.

The project of this exhibition is conceived as the artists' multimedial reflection of the questions of contemporary Europe or contemporary Europeans seeking their identity in the geo-political space of Central Europe. It does not aim to answer the questions which had arisen in the final stage of "fin de siècle" period, but tries to pose them in the specific forms of the various artistic views. Parallels to the two previous exhibitions in the Hall of the Old Land Rolls could be looked for and found. They are naturally defined by the very place and its genius loci, the geo-political situation of the Czech Republic, and last but not least, the spirit of the end of the century which presents more questions than answers.

In his "Field of Europe", the eminent British sculptor Anthony Gormley pointed out both the uniform nature of the existence, but also the existential loneliness of 20th-century people. Unlike that, Gebauer's ironically sarcastic discourse rather responded to the search for identity in the confusion of our lives resulting from our belonging to this country.

The exhibition entitled, "Europe - Affinities Divined", represents artistic views of eight Czechs: the sculptors Jana Křížová and Svatopluk Klimeš, the painters Zorka Ságlová, Zdeňka Marschalová, Pavel Richta and Richard Kočí, the glassmaker Pavel Trnka and sculptor Vratislav Karel Novák. The works of art, however, do not represent merely individual views, but aim at a joint realization of several original philosophically-artistic opinions of these artists. Within the unified conception, these artists were willing to adapt their personal expressions and make them part of the multimedial installation specially conceived for the space of the Old Royal Palace of Prague Castle.

The objective of the artists, who have been preparing the project for over a year, is to create a specific atmosphere as a contribution to the discussion about contemporary Europe. The view is that of a European, but also that of an inhabitant of the country which for some time has been trying to integrate into the structures of that part of Europe where the continuity of democracy had not been disrupted to such an extent as it had been in the Czech Republic. The Old Royal Palace naturally offers itself to such a discussion: for centuries it had been a

do jehož kulturní sféry se naše země, počínaje 10. stoletím, natrvalo začlenily. Historické a kulturní bohatství tohoto území je obrovské a stejně tak obrovská je historická paměť, a to především Pražského hradu. Genius loci hradního areálu je neobyčejně silný a jen vynikající myšlenka a její následná realizace má možnost úspěchu, aby v součinnosti s tímto svébytným prostorem vytvořila novou situaci, která plnou razancí osloví návštěvníka Starého královského paláce.

Jednotliví autoři k danému tématu přistupují ze svých různorodých, výtvarně filozofických pozic, avšak determinovaní "kolektivním" výsledkem, příznačným pro projekty tohoto typu. Dochází tak ke konfrontaci osobitých přístupů jednotlivých autorů, kteří se, a to je hlavním motivem výstavy, pokoušejí odhalit jednotlivé historické vrstvy evropské společnosti.

Tato má úvodní reflexe nemůže samozřejmě postihnout finální podobu instalace výstavy, neboť tu bude možno definitivně zhodnotit až po realizaci v daných prostorech. Je však zřejmé, což vyloučeno po mnoha diskusích s autory, že výstava „Evropa - tušení souvislostí“ by se měla stát zajímavým kulturním počinem v rámci koncepce výstav konaných na Pražském hradě, a mohla by položit několik otázek o existenci českého současného výtvarného umění v tomto teritoriu a v této době.

Dan Merta
Praha, duben 1996

space where various cultures met, not only of Europe, but of the whole world. Situated in the very heart of Europe, the rather small territory of Bohemia and Moravia has since the dawn of ages been a crossroads of long-distance mercantile routes and cultural influences. The stimuli from the Mediterranean and the Orthodox East came and influenced the local production. Gradually, the influence of the Latin West increased, and from the 10th century on, our countries have been incorporated in its cultural sphere for ever. The historical and cultural riches of this territory are enormous, and so is the historical memory, of Prague Castle in particular. The genius loci of the Castle grounds is exceptionally powerful and only an outstanding idea and its subsequent realization can succeed and, in coexistence with this original space, form a new situation which will adequately address the visitors to the Old Palace.

The various artists approach the given theme from their diverse artistically philosophical positions, but determined by the "collective" objective typical of projects of this kind. Confrontation is thus achieved of the various artists' specific approaches. In them, the artists try to reveal the diverse historical layers of the development of European society, creating thus another important motif of the exhibition.

This introductory reflection naturally cannot express the final shape of the installation, which will only be definitively assessable after the realization. Many discussions with the artists have however shown that the exhibition, "Europe - Affinities Divined" should become an interesting cultural event within the exhibitions held at Prague Castle. It could also pose several questions concerning the existence of Czech contemporary art in this territory and at this time.

Dan Merta
Prague, April 1996